

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) อยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานานท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น การแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้น สังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้านและจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจนมากขึ้น ช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 นับเป็นจังหวะเวลาที่ท้าทายอย่างมากที่ประเทศไทยต้องปรับตัวขนานใหญ่ โดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยท่ามกลางการแข่งขันในโลกที่รุนแรงขึ้นมากแต่ประเทศไทย มีข้อจำกัดหลายด้าน อาทิ คุณภาพคนไทยยังต่ำ แรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำสูงที่เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนา ท่ามกลางปัญหาท้าทายหลากหลายที่เป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศในระยะยาว ดังกล่าว ก็เป็นที่ตระหนักร่วมกันในทุกภาคส่วนว่าการพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในระยะยาวได้นั้น ประเทศต้องเร่งพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ในทุกด้าน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559, หน้า 1)

ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 1 ที่มุ่งเน้น ในการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ โดยมีแนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา การพัฒนาทักษะและการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยปรับระบบบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีขนาดและจำนวนผู้เรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานให้มีการจัดทรัพยากรร่วมกันให้มีขนาดและจำนวนที่เหมาะสมตามความจำเป็นของพื้นที่ และ

โครงสร้างประชากรที่มีสัดส่วนวัยเด็กลดลงอย่างต่อเนื่อง ปรับหลักสูตรการผลิตครูที่เน้นสมรรถนะ มีจิตวิญญาณความเป็นครู เป็นผู้แนะนำและสามารถกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน สร้างมาตรการจูงใจให้ผู้มีศักยภาพสูงเข้ามาเป็นครู ปรับระบบ ประเมินวิทยฐานะทางวิชาชีพให้เชื่อมโยงกับพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นการพัฒนาสมรรถนะของครูอย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบประเมินคุณภาพมาตรฐานที่สามารถวัดและประเมินผลคุณภาพผู้เรียน ทั้งด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละระดับการศึกษา ส่งเสริมมาตรการสร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการขนาดกลางที่มีศักยภาพ เข้าร่วมระบบทวิภาคีหรือสหกิจศึกษา สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการ ครูฝึกหรือครูพี่เลี้ยงให้ ร่วมวางแผนการจัดการเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติ และการติดตามประเมินผลผู้เรียน ขยายความร่วมมือระหว่างสถาบันอาชีวศึกษา สถาบันอุดมศึกษา ภาคเอกชน และ ผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศ พัฒนาสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านสู่ความเป็นเลิศ การพัฒนา งานวิจัยไปสู่นวัตกรรม รวมทั้งขยายการจัดทำและการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะให้มากขึ้น จัดทำสื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสามารถใช้งานผ่านระบบอุปกรณ์ สื่อสารเคลื่อนที่ให้คนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก ทั่วถึง ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ และใช้มาตรการทางภาษีจูงใจให้ภาคเอกชนผลิตหนังสือ สื่อการอ่านและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและราคาถูกลง ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต อาทิ พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุด โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ โรงเรียนผู้สูงอายุ รวมทั้งส่งเสริมให้มีระบบการจัดการความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559, หน้า 69-70)

จากแนวทางดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้สังคมไทยที่ค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม และมีทักษะการดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 กระทรวงศึกษาธิการก็ได้มีการเชื่อมแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) กับภารกิจด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 1) ขึ้น โดยมีเป้าประสงค์ตามประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1.) หน่วยงานมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ 2.) ผู้รับบริการมีและใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพในการบริหาร การบริการและการเรียนรู้ 3.) ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ 4.) ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม 5.) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามี

ความก้าวหน้าในวิชาชีพมีศักยภาพในการปฏิบัติงานและการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 45) โดยสอดคล้องกับนโยบาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่ต้องการยกระดับคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น มี ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและลดความเหลื่อมล้ำอย่างทั่วถึง ผลิตและพัฒนากำลังคนให้ สอดคล้องกับความต้องการและรองรับการพัฒนาประเทศ (สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ, 2559, หน้า 15) เพื่อให้แผนพัฒนาการศึกษามีคุณภาพในระดับสถานศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 9 (3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกัน คุณภาพการศึกษาทุกระดับและ ประเภทการศึกษา (พรบ.การศึกษาแห่งชาติ, 2553) ซึ่งการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่สร้างความมั่นใจแก่ทุกฝ่ายว่า การจัดการศึกษาทุกระดับมีคุณภาพและจะคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐาน มาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทุนมนุษย์และเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดที่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคนในสถานศึกษาต้องรับรู้ และปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบ ให้บรรลุเป้าหมาย คือ มาตรฐาน ที่สถานศึกษากำหนดและร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัด การศึกษาที่เกิดขึ้น (accountability) (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2559, หน้า ก)

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกสำคัญประการหนึ่ง ที่สามารถขับเคลื่อน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน และ องค์กร/ สถานประกอบการที่รับช่วง ผู้จบการศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือรับเข้าทำงาน มีความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แต่ละแห่งมีคุณภาพได้มาตรฐาน แม้จะไม่ เท่ากันแต่ก็แตกต่างกันไม่มากนัก นักเรียนที่จบการศึกษา จากสถานศึกษาทุกแห่งมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ดังนั้น ผู้เรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่สถานศึกษา (ซึ่งหมายถึงผู้บริหาร ครู และบุคลากร สนับสนุนทุกคนในสถานศึกษา) ต้องคำนึงถึงตลอดเวลา ไม่ว่าจะคิดทำกิจกรรมใด หรือ โครงการใดก็ตาม ผู้เรียนจะต้องได้รับผลหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้น ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม นอกจากนี้ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวังกระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษา จึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน และต้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556, หน้า 1-3 อ้างถึงใน วาณิช ลิทา, 2559, หน้า 1-2)

จากรายงานผลการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2559 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ซึ่งมีผลการประเมินผ่านทุกโรงเรียน โดยมีโรงเรียนที่ได้ระดับการประเมินดีเยี่ยม 25 โรงเรียน ระดับดี 18 โรงเรียน และระดับดี 2 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23, 2560) โดยใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ฉบับลงวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2559 เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) คุณภาพผู้เรียน 2) กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 4) ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ, 2559)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเชื่อว่าสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ดี กล่าวคือ ประสิทธิภาพหรือผลสำเร็จขององค์กรนั้น ตามที่ได้วางแผนการดำเนินงาน กำหนดวัตถุประสงค์ ลงมือปฏิบัติ ติดตามตรวจสอบ แก้ไขข้อผิดพลาด และมีการสรุปผลว่ามีการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ จะช่วยให้กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหาร กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมถึงคุณภาพผู้เรียน เกิดประสิทธิผลอย่างสูง เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้ประเทศชาติ เป็นหลักฐานที่สามารถยืนยันความสำเร็จขององค์กร ที่มีการประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ สภาพการปฏิบัติ และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ว่ามีสภาพการปฏิบัติในระดับใด และมีประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระดับใด เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่ใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการเป็นปัจจุบัน และเพื่อเป็นการหาแนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

คำถามของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพการปฏิบัติ และประสิทธิผลประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยกำหนดไว้ดังนี้

1. สภาพการปฏิบัติ และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นอย่างไร
2. สภาพการปฏิบัติ และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความแตกต่างกันหรือไม่ เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน สหวิทยาเขต และระยะห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
3. มีแนวทางในการพัฒนาเพื่อยกระดับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 อย่างไรบ้าง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติ และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติ และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน สหวิทยาเขต และระยะห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
3. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาเพื่อยกระดับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพการปฏิบัติ และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
2. สภาพการปฏิบัติ และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน

3. สภาพการปฏิบัติ และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามสหวิทยาเขต

4. สภาพการปฏิบัติ และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามระยะห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความสำคัญของการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

1.1 ได้ข้อมูลสภาพการปฏิบัติ และประสิทธิผลการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

1.2 ได้ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาที่
เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

2. ด้านการประยุกต์

ได้แนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับประสิทธิผลการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพการปฏิบัติ และประสิทธิผลการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตาม
ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559, หน้า
2) เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ฉบับลงวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2559 ซึ่งกำหนดไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน

2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. ด้านระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

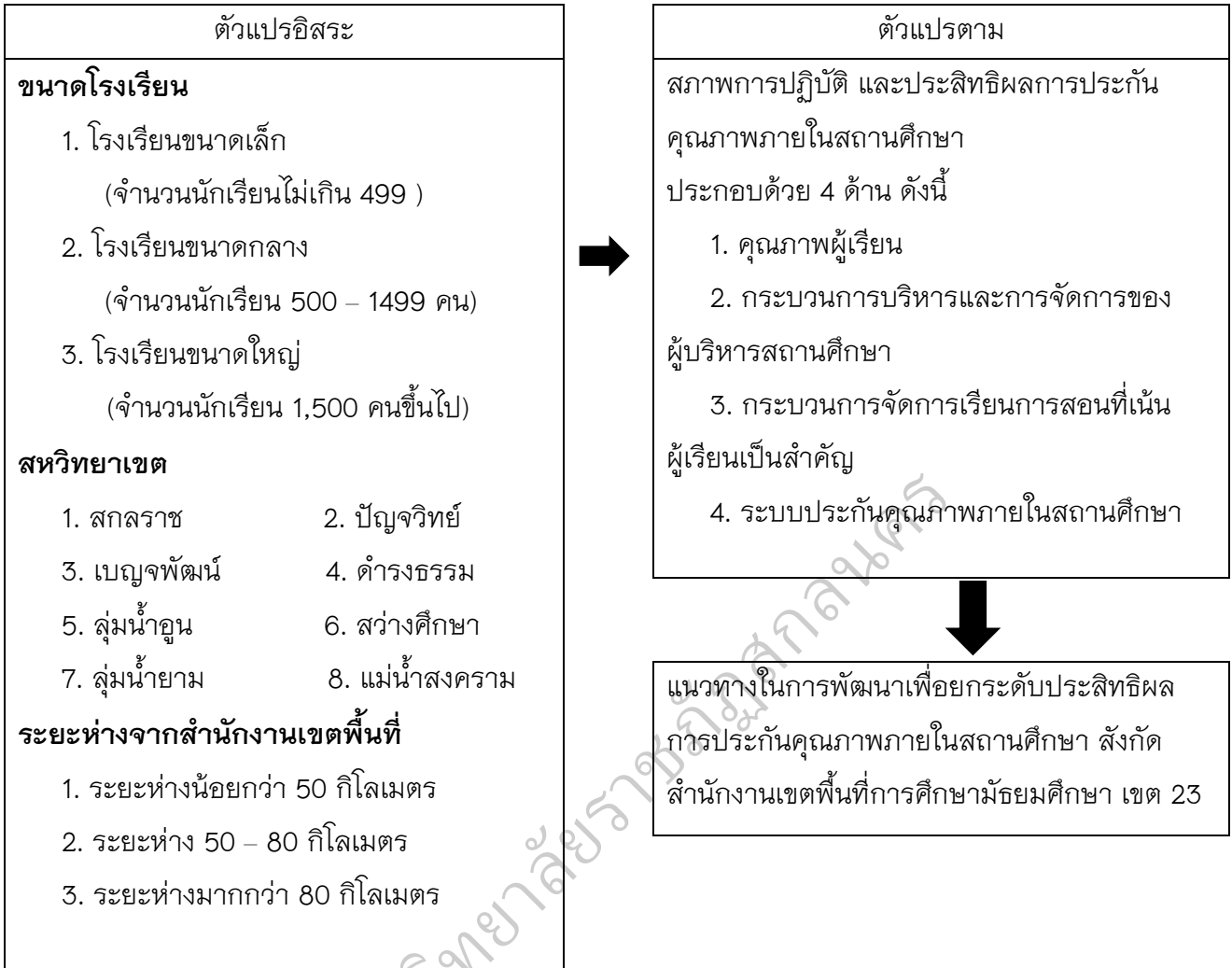
2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ โรงเรียนที่ดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยแจกแจงโรงเรียนตามตัวแปรเป็นสหวิทยาเขตและขนาดโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำนวน 45 โรงเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 4 มกราคม 2560) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23, 2559)

2.2 การศึกษาข้อมูลประชากรการวิจัยกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 หน้า 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง 40 โรงเรียน และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 8 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 17 โรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 15 โรงเรียน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในปีการศึกษา 2560

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เลือกตัวแปรที่ศึกษา (ตัวแปรตาม) ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1.) ด้านคุณภาพผู้เรียน 2.) ด้านกระบวนการบริหารและการ 3.) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4.) ด้านระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และเลือกตัวแปรอิสระ ดังนี้ ขนาดโรงเรียน สหวิทยาเขต และระยะห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยนำเสนอเป็นแผนภูมิกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการปฏิบัติ หมายถึง สภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นอยู่เกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยวัดจากการรับรู้ของบุคลากรในสถานศึกษา
2. ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ผลสำเร็จของการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาใช้เป็นแนวทางในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพ

ภายในสถานศึกษา พ.ศ.2559 ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้

2.1 คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะตามหลักสูตรสถานศึกษาและมีพัฒนาการ ในด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน สมรรถนะที่สำคัญ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2.2 กระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาที่ครอบคลุมด้าน วิชาการ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านข้อมูลสารสนเทศ และ ด้านสภาพแวดล้อม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจด้านคุณภาพการศึกษา

2.3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้อง กับบริบทของ ชุมชนและท้องถิ่น ตามความสนใจ ความต้องการและความถนัดของผู้เรียน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เต็มตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม มีการตรวจสอบ และประเมินผลความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

2.4 ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การวางระบบ การจัดการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมรับผิดชอบและรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ส่งผลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3. บุคลากรในสถานศึกษา หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการบริหาร สถานศึกษา รวมถึงรองผู้บริหารสถานศึกษาด้วย

3.2 ข้าราชการครู หมายถึง บุคลากรหลักที่ทำหน้าที่ด้านการสอน ส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการต่างๆ

4. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 หรือตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 45 โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

5. ขนาดโรงเรียน หมายถึง การแบ่งโรงเรียนเป็นกลุ่มตามจำนวนนักเรียน 3 กลุ่ม ดังนี้

5.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน ตั้งแต่ 1-499 คน

5.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน ตั้งแต่

500-1,499 คน

5.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน ตั้งแต่ 1,499 คน

ขึ้นไป

6. สหวิทยาเขต หมายถึง การแบ่งโรงเรียนที่ตั้งอยู่ใกล้เคียง เป็นกลุ่มโรงเรียน ที่มุ่งให้เกิดการเชื่อมโยงของการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 8 สหวิทยาเขต ดังนี้

6.1 สหวิทยาเขตสกลราช ประกอบด้วย โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล
โรงเรียนท่าแร่ศึกษา โรงเรียนคำเพิ่มพิทยาศาสตร์และโรงเรียนท่านผู้หญิงจันทิมาพิงบารมี

6.2 สหวิทยาเขตปัญจวิทย์ ประกอบด้วย โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา
โรงเรียนดงมะไฟวิทยา โรงเรียนกุสุมาลย์วิทยาคม โรงเรียนโพธิ์แสนวิทยาและโรงเรียน
โพธิ์พิทยาคม

6.3 สหวิทยาเขตเบญจพัฒน์ ประกอบด้วย โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา
โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงครองสิริราช
สมบัติ ครบ 50 ปี โรงเรียนต่างอยพัฒนศึกษา โรงเรียนร่มเกล้าและโรงเรียนดำนม่วงคำ
พิทยาคม

6.4 สหวิทยาเขตดำรงธรรม ประกอบด้วย โรงเรียนพรธรรมาวุฒาจารย์
โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง โรงเรียนเทพสวัสดิ์วิทยา โรงเรียนภุชงค์วิทยา โรงเรียน
บะฮีวิทยาคม โรงเรียนช้างมิ่งวิทยานุกูล โรงเรียนพังโคนวิทยาคมและโรงเรียน
ลำปลาหางวิทยา

6.5 สหวิทยาเขตลุ่มน้ำอูน ประกอบด้วย โรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา
โรงเรียนมัธยมวาริชภูมิ โรงเรียนธรรมบวรวิทยา โรงเรียนวาริชวิทยา โรงเรียนส่องดาว
วิทยาคมและโรงเรียนนิคมน้ำอูนเจริญวิทยา

6.6 สหวิทยาเขตสว่างศึกษา ประกอบด้วย โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โรงเรียนแนวพิทยาคม โรงเรียนโคกสีวิทยาสรรค์ โรงเรียนบง
เหนือวิทยาคม โรงเรียนสว่างแดนดินและโรงเรียนหนองหลวงศึกษา

6.7 สหวิทยาเขตลุ่มน้ำยาม ประกอบด้วย โรงเรียนมัธยมวานรนิวาส
โรงเรียนหนองแวงวิทยา โรงเรียนอากาศอำนวยศึกษา โรงเรียนโพนงามศึกษาและโรงเรียน
ท่าสงครามวิทยา

6.8 สหวิทยาเขตแม่น้ำสงคราม ประกอบด้วย โรงเรียนกุดเรือคำพิทยาคาร
โรงเรียนบ้านม่วงพิทยาคม โรงเรียนโพธิ์ชัยทองพิทยาคม โรงเรียนคำตากล้าราชประชานุ
เคราะห์ โรงเรียนศึกษาประชาสามัคคีและโรงเรียนเจริญศิลป์ศึกษา(โพธิ์คำอนุสรณ์)

7. ระยะห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่ หมายถึง ระยะทางเป็นกิโลเมตรระหว่าง
โรงเรียนกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยแบ่งระยะออกเป็น 3
กลุ่ม ดังนี้

7.1 ระยะห่างน้อยกว่า 50 กิโลเมตร

7.2 ระยะห่าง 50 – 80 กิโลเมตร

7.3 ระยะห่างมากกว่า 80 กิโลเมตร

8. แนวทางในการพัฒนา หมายถึง สรุปจากผลการสัมภาษณ์ที่เป็นแนวปฏิบัติ
เพื่อการยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในส่วนที่
เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยพิจารณาจากระดับประสิทธิภาพ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในทุกด้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการศึกษา
จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน